

dige Sejr for det ny System, den fuldstændige Indlevelse deri, hvorledes saa end Ministerstiftet var faldet ud, det er noget, man ikke har Ret til at tillægge os. Vi have Gang efter Gang fralagt os det, og jeg fralægger os det igen i Dag. Nej, Systemstiftet fik sit Udtryk i Rigsdagsbeslutningerne, og disse Rigsdagsbeslutninger ville formentlig være de forhandlende Partiers Program i Folketinget og i Landstinget. Jeg mener desuden, at de maa være den høje Regerings Program, denne Regering, som er dannet, efter at begge Ting ved disse Rigsdagsbeslutninger have bundet sig til en bestemt Opfattelse paa Punkter af afgørende Betydning for vort fremtidige politiske Liv. Man har — rigtig nok fra anden Side end fra det ærede Medlem her over for, det ærede Medlem fra Ringkøbing — villet afkræfte vor Paastand om, at der heri forelaa et Systemstifte, og man har gjort følgende Betragtning gældende: Hvorledes kan der foreligge et Systemstifte? Det, som man kalder Provisorismen, var jo ikke noget System. Det var en Nødhjælp, og der er derfor ikke Tale om noget Systemstifte. Jeg tror dog at have Ret til at paastaa, at i de Aar, hvori vi have levet uden en regelmæssig vedtagen Finanslov, var der ved at arbejde sig noget ind, som man nok turde kalde et provisorisk System. Livet under de provisoriske Former fangede umærkeligt Tæntemaaden og Bevidstheden hos mange. Der var jo endogsaa ved at forme sig noget ganske løjerligt noget, et Slags System i Systemløsheden, i Principløsheden. Man vil have bemærket, at det paa visse Budgetter, i alt Fald i de sidste Aar, var en uftreven Lov, at man ikke gik ud over, hvad Folketinget havde bevilget, medens man paa andre Budgetter, særlig de to militære, overtrød gladelig, hvad Folketinget havde bevilget. Det var ved at blive en Praksis saa fast, at man næsten kunde gaa ud fra det under sit Arbejde her i Tinget. Der var altsaa virkelig ved at forme sig noget, som man kunde kalde et provisorisk System, og ogsaa i denne Henseende er man berettiget til at tale om et Systemstifte. Naar vi komme til Spørgsmaalet om Systemstiftets Virkninger, saa se vi det i mange forskellige Forhold. Vi se det ikke mindst og ikke mindst praktisk i den Maade, hvorpaa vi kunde drive vort Arbejde her inde. Det var jo ikke muligt, saa længe vi levede i uregelmæssige Tilstande, saa længe vi levede under provisoriske Forhold, overhovedet at lægge nogen fast, bestemt Plan for vort Arbejde her inde. Hvor kunde der være Tale om nogenjomhelst Finansplan, naar den finansielle Tilstand til syvende og

sidst var undergivet Vilkaarlighed? Derfor turde dette maaste være den største og mest blivende Virkning, som vi allesammen i høj Grad ville komme til at føle og erkende i Praksis allerede i dette Aar, at vi nu kunne begynde at lægge politiske Planer for mere end netop Diebliffet. Nu kan der være Tale om at drøfte finansielle Planer, finansielle Systemer. Nu kan der være Tale om et Reformarbejde for en lang Fremtid, og det vil jo vise sin Virkning i hele Lovgivningsarbejdet. Men det, det ærede Medlem for Kjøbenhavns 7de Valgfreds forlangte, var noget helt andet. Det var, at dette Systemstifte skulde være udtrykt i Formler, disse Formler, som man i det Hele har haft en skæbnsvanger Forkærlighed for i vort politiske Liv. Men noget saadant kunde man fornuftigvis aldeles ikke vente. Det ærede Medlem var jo selv saa venlig at indrømme, at der fra det Partis Side, hvortil jeg hører, ikke var stillet nogen Fornægtelse af de politiske Principper, vi hylbede. Det ærede Medlem sagde i Gaar, at vi ikke havde anerkendt det provisoriske System. Han sagde endvidere, at Talen om, at Grundloven skulde være bleven ændret ved den Handling, der blev foretaget her den 1ste April, var rent hen i Vejret. Det ærede Medlem fremstillede denne Betragtning med en vis Selvfølelse. Der var i den Maade, hvorpaa han sagde det, ligesom en Fordring paa Anerkendelse for, at han bedømte os med en saa ophøjet Upartisthed frem for saa mange af hans Partifæller. Jeg kan ikke give det ærede Medlem denne Anerkendelse, og jeg finder ikke, der er Grund til at gøre Krav paa den, for jeg har aldrig ment andet, end at det ærede Medlem var altsor forstandig til at tage i sin Mund de dumme Fraser, som ere fremkomne i den Retning. Det vidste jeg, at det ærede Medlem ikke vilde gøre. Og han burde selv, forekommer det mig, betragte det som saa selvfølgerligt, at han for sin egen Skyld ikke vilde gøre det, at der for ham ikke var nogen Grund til at understrege denne sin Handling i Fornuftens Tjeneste. Det var altsaa det ærede Medlems Betragtning. Jeg finder dog, at naar det ærede Medlem indrømmer, at vi fra vor Side have fastholdt de politiske Principper, som vi aldrig have haft, bør det ærede Medlem ogsaa holde Højre til Gode, at dette Parti — naar der altsaa ogsaa for dets Vedkommende skulde være Tale om Forlig og ikke om Underkastelse — har fastholdt sine politiske Principper og siger: Vi have den samme Grundlovsopfattelse som tidligere, nemlig den, at det er tilladeligt at